

„PIAȚA ANCORELOR” de I. Stock

Data premierei : 6 mai 1961. Regia : Dinu Cernescu. Scenografia : Ovidiu Moșinschi și Dinu Cernescu. Distribuția : Andreea Năstăsescu (Tania) ; Radu Gheorghe-Jipa (Serghei) ; Dumitru Dunea (Amiralul Cemezov) ; Lavinia Anghelescu (Ana Petrovna) ; Ion Niciu (Căpitan Bondari) ; Leonard Calea (Valeric).

Premiera pe țară a piesei scriitorului sovietic I. Stock, *Piața ancorelor*, a avut loc la Galați. La prima ei transpunere scenică, piesa lui Stock ni s-a dezvăluit în subliniata intenție a regizorului ei : „ca un poem al conștiinței comuniste și al marilor iubiri...”

Spectacolul, pus în scenă de tânărul regizor bucureștean Dinu Cernescu, a relevat cu pasiune tinerească poezia textului, înălțând sentimentele eroilor până la valori simbolice, pilduitoare. Conceput pe coordonatele simplității și laconismului artistic, spectacolul conturează, cu gingășie, povestea din Piața ancorelor, care, fără să aibă vreo legătură aparentă cu cea din Irkutsk, dezbate tot probleme ale vieții, morții, dragostei, de pe aceleași poziții înaintate ale umanismului comunist. Caracterul înnoitor al dramei lui Stock nu e dat de întâmplările de pe scenă — în aparență, obișnuite fapte de fiecare zi —, ci de modul de înțelegere și de dezbateră a acestor fapte ; într-un cuvânt, el rezultă din poziția comunistă a autorului în fața conflictului.

Interesante sînt caracterele eroilor respectivi, mai ales ale personajelor principale, ele dezvăluindu-se în neconțința lor devenire, în dinamica transformărilor, în procesul dobîndirii trăsăturilor conștiinței comuniste. Conflictul dintre eroi izbucnește din deosebirea de concepții în privința normelor conduitei socialiste, din gradul deosebit de conștiință al fiecăruia, din această ciocnire de idei ce dă naștere, de fapt, dramatismului piesei.

Spectacolul Teatrului de Stat din Galați aduce în prim-plan sentimentele eroilor, proiectîndu-le, cu o intensitate poetică emoțională, într-un cadru voit simbolic. Scenografia, aparținînd, de asemenea, regizorului (semnează Dinu Cernescu și Ovidiu Moșinschi), exprimă, în linia scenografică, viziunea regizorală asupra textului, creînd un cadru plin de poezie și vis, în care arde flacăra strălucitoare a unei mari iubiri. „Poemul iubirii lui Serghei și al Taniei — scrie regizorul în caietul-program — trebuie să respire între cer și pămînt, așezat pe un podium ce reprezintă casa amiralului Cemezov, cîteodată Piața ancorelor, sau chiar pur și simplu un loc pentru jucă teatru... Rostul decorului nostru este de a da cuvînt larg iubirii”. Pe acest simplu și funcțional loc de joc — un podium înclinat, dar străjuit uneori de o unduitoare și transparentă sugestie verticală, golit de amănuntele recuzitei de prisos — actorii au interpretat, într-o mișcare plastică stilizată, cu vădită preocupare pentru amănunt, gest și dicțiune, „marile iubiri” din Piața ancorelor. În acest sens, Andreea Năstăsescu (Tania) și Radu Gheorghe-Jipa (Serghei) au format un cuplu armonios și suav. Dumitru Dunea (Cemezov) și Lavinia Anghelescu (Ana Petrovna) au reliefat cu sobrietate poezia sentimentelor ușor umbrite de amurgul vieții. Credem că în raport cu ce și-a propus regizorul, spectacolul izbuteste să demonstreze, într-o imagine scenică elocventă, teatrală, puritatea și noblețea

Andreea Năstăsescu (Tania)
și Dumitru Dunea (Amiralul
Cemezov)

unui frumos poem de dragoste al unor tineri ai societății comuniste.

Intrucât considerăm acest spectacol o reușită a colectivului gălățean — colectiv care posedă forțele necesare unei interpretări actoricești și mai profunde —, trebuie să menționăm că am fi dorit să găsim în *Piața ancorelor* mai mult decât povestea de dragoste dintre Tania și Serghei. Adică, o ilustrare mai vie, mai elocventă (mai puțin contemplativă), a *spiritului nou*, propriu acestei p'ese, o urmărire mai profundă a laturii ei de conflict, o dezvăluire mai complexă a dialecticii transformării eroilor. Pornind de la această transformare a conștiinței eroilor, credem că în spectacol se pierde, într-o oarecare măsură, această latură dinamică și dramatică. Personajul care ilustrează cel mai puternic elementul de conflict și care conține, în caracterul său, resortul declanșării dramei, este Serghei. Interpretul acestui rol s-a preocupat să reliefeze doar latura afectivă a personajului. Nu, însă, și frământarea și, pînă la urmă, covârșitorul sentiment de responsabilitate etică comunistă cu care el iese din scenă. Caracterul liniar al interpretării aces-

tui personaj s-a răsfrînt indirect și asupra înfrunghipării scenice a altui personaj, Bondari. Trebuie spus, însă, că Ion Nicu, interpretul acestui rol, realizează unul din cele mai izbutite personaje ale spectacolului, aducînd o prezență spirituală a epocii noastre, trăsături proprii eroului comunist, posesorul celei mai înaintate concepții asupra lumii. În spectacol, personajul Bondari se opune activ lui Serghei, reprezentînd cea mai elocventă imagine despre înțelegerea superioară a normelor conduitei comuniste. Între cei doi trebuie să aleagă Tania. Dar așa cum sînt înfățișați eroii în spectacolul Teatrului de Stat din Galați, apare inexplicabilă repudierea lui Bondari și alegerea lui Serghei. (De altfel, concordanța între imaginea literar-dramatică și imaginea scenică a personajelor reprezintă uneori o problemă asupra căreia trebuie să stăruim.)

Meritul piesei lui I. Stock constă, în primul rînd, în relevarea trăsăturilor unor oameni de azi printr-o ciocnire de idei dramatică, actuală și ea, și nu printr-o punere a lor în tiparele unui conflict vechi. Dar, precum spunem mai sus, acest aspect al ciocnirii dramatice de idei este diluat în spectacol. Preocuparea aproape exclusivă pentru redarea poemului de dragoste duce, în mod inevitabil, și la o estompare a Pieței ancorelor, adică a freamătului de viață din jurul eroilor, a prezenței colectivității comsomoliste și comuniste. Ideea care călăuzește acest colectiv, grupat simbolic în sensul „pieței ancorelor“, este mobilizarea pe frontul de luptă al comunismului. Evocarea continuă a războiului se realizează în textul dramatic, ca un subtext liric, mobilizator la lupta activă de construire a comunismului, astăzi. Ideea aceasta apare declarată de multe ori în replicile căpitanului Bondari, dar nu se traduce în spectacol, în valorile ei depline, simbolice.

Am făcut aceste cîteva reflecții fiindcă ni s-a părut că piesa lui I. Stock, încă prea puțin cunoscută de publicul nostru, este susceptibilă de o tratare mai adîncă a sensurilor ei, ea fiind mai mult decît „poemul marilor iubiri“. Ele însă nu intenționează defel să conteste reușita plină de farmec și dăruirea artistică a unui regizor tînăr și a unui colectiv tînăr, care au realizat, cu sobrietate și conștiințiozitate artistică, un spectacol plin de tinerețe și poezie.

Mira Iosif